

Datum : 17 oktober 2022
Zaaknummer : 2022-0169414
Betreft : Plan van aanpak Dakloze jongeren naar aanleiding van onderzoek Rekenkamercommissie

Vergadering : 25 oktober 2022
Portefeuillehouder : Peter Heijkoop
Begrotingsprogramma : -
Kernteam/opgave : Stad – Zorg & Ondersteuning
Auteur : M.L. (Mireille) Henderson
E-mail : ml.henderson@dordrecht.nl
Verantwoordelijke :
Openbaar : Ja

Raadsinformatiebrief

Wat is de aanleiding om deze informatie kenbaar te maken?

In de openbare raadsvergadering van 20 september 2022 heeft de raad besloten, gezien het rapport (Z)onderdak, onderzoek naar beleid van dak- en thuisloze jongeren' en gelet op artikel 185, tweede lid Gemeentewet en artikel 11, lid 9 van de Verordening Rekenkamercommissie Dordrecht:

1. kennis te nemen van het rapport van de Rekenkamercommissie '(Z)onderdak, onderzoek naar beleid van dak- en thuisloze jongeren';
2. de conclusies van dit onderzoek te onderschrijven;
3. het college van burgemeester en wethouders op te dragen de aanbevelingen uit te voeren door met een plan van aanpak te komen over de implementatie van de aanbevelingen.

Wat is de te delen informatie?

In deze brief wordt het plan van aanpak voor de overgenomen aanbevelingen aan u gepresenteerd:

Aanbeveling 1: Realiseer een kleinschalige crisisopvang voor dak- en thuisloze jongeren.

In onze gesprekken met de doelgroep en (jeugd)zorginstellingen over de achtergrond en uitwerking van deze aanbeveling, krijgen we het advies om te beginnen met een gedegen analyse van 'het wat en voor wie'. Dit om te voorkomen dat we enkel 'stenen' aanwijzen. Volgens de eerdergenoemde stakeholders is een duurzame oplossing het realiseren van plekken in combinatie met goede werk- en triageafspraken zodat we in onze regio een infrastructuur bouwen waar we ook de nodige differentiatie in het aanbod aanbrenge. In de komende vier maanden worden daarom de volgende stappen, met als doelstelling uiterlijk eind februari 2023 zicht op minimaal 10 plekken, uiteengezet:

- Verkennen en definiëren doelgroep(en): gesprekken met de doelgroep, zorginstellingen over het 'wat';
- Werkbezoeken van goede voorbeelden in het land (ophalen van de do's en don'ts);
- Locatieverkenning (het kan ook zijn dat we losse plekken gaan aanwijzen binnen bestaande locaties, dit is onderdeel van de verkenning);
- Planning voor uitbouw aantal plekken.

Aanbeveling 2: Zorg voor betere centrale regie en monitoring van trajecten van dak- en thuisloze jongeren door de Toegangspoort Nieuwe Start en periodieke bespreking van de knelpunten in een kernteam.

Het idee achter de aanbeveling hebben we in de bestuurlijke reactie onderschreven, namelijk het verbeteren van de centrale regie en monitoring door de Toegangspoort Nieuwe Start. Deze aanbeveling gaat in het bijzonder over de rol van de GGD binnen de Toegangspoort Nieuwe Start. Het exclusief belichten van de rol van één van de uitvoeringspartijen is ons inziens niet terecht.

- (1) De Toegangspoort Nieuwe Start is namelijk een samenwerking tussen verschillende partijen. Het geheel is meer dan de som der delen;
- (2) De GGD vervult geen opdrachtgevers- of kader stellende rol binnen het geheel;
- (3) Deze aanbeveling wekt bovendien de suggestie dat door het sec verbeteren van de invulling van de rol van de GGD alle knelpunten in trajecten opgelost worden.

In onze eigen evaluatieonderzoeken constateren wij ook de nodige verbeterpunten daar waar het de inrichting en organisatie van de Toegangspoort Nieuwe Start aangaat. De kern van deze aanbeveling bevestigt onze eigen conclusie, namelijk dat er breed gekeken moet worden naar de rollen, taken, verantwoordelijkheden en processen van en binnen de Toegangspoort Nieuwe Start.

De komende drie maanden gaan we met betrokken partijen (w.o. Leger des Heils, Sociale Dienst Drechtsteden, Wijkteams, DG&J etc.) in gesprek over de gewenste verbeterpunten. In deze gesprekken gaat het over het internaliseren van de visie 'van Opvang naar wonen'. De uitwerking van deze aanbeveling is onderdeel van een groter geheel. Dit onderdeel is onderdeel van een van de sporen uit het uitvoeringsplan. Eind Q2 van 2023 hebben we meer zicht op hoe we aan de slag gaan met deze actielijn (onderdeel van de 'Basis versterken').

Aanbeveling 3: Realiseer als gemeente een dashboard dak- en thuislozen met voldoende en betrouwbare gegevens over de doelgroepen, kenmerken van deze doelgroepen, de ingezette trajecten, wachttijden, door- en uitstroom en beschikbare voorzieningen.

In 2021 zijn we gestart met de ontwikkeling van een dashboard rondom dak- en thuisloosheid. Er is een eerste versie ('proof of concept') ontwikkeld op basis van een set aan *eenmalige gegevens* afkomstig van de samenwerkingspartners uit de regio. De Sociale Dienst Drechtsteden (SDD), GGD en het Leger des Heils zijn hier (als toeleveranciers) bij betrokken, hebben gegevens geleverd en waren tevreden over de uitkomsten van de 'proof of concept'. Op basis hiervan is begin 2022 besloten om *structureel invulling te geven aan het dashboard* zoals in de 'proof of concept' is ontwikkeld. Onderdeel van het structureel ontsluiten van gegevens, anders dan bij een eenmalige datadump, is het uitvoeren van een juridische toets. Daaruit is gebleken dat het delen van persoonsgegevens ten behoeve van een dashboard dak- en thuislozen met als doel (o.a.) beleidsvorming, niet geoorloofd is volgens de huidige wet- en regelgeving. Na deze constatering is de ontwikkeling van het dashboard tijdelijk on hold gezet.

Per november a.s. gaan we verkennen hoe we toch nog kunnen zorgen voor een dashboard dak- en thuislozen.

Aanbeveling 4: Bevorder waar mogelijk de eigen regie van dak- en thuisloze jongeren. Mede om hier aandacht voor te houden – maar ook vanwege de waarde van ervaringskennis - dienen dak- en thuislozen (waaronder jongeren) zelf ook een stem te krijgen bij de ontwikkeling en uitvoering van beleid.

In dit kader gaan we de WMO/Jeugd adviesraad en de Cliëntenraad van het Leger des Heils (nog meer) actief betrekken. Hiervoor zullen we eerst inventariseren welke wijze en met welke frequentie passend is voor de doelgroep. In de uitwerking van het vervolg op het uitvoeringsprogramma 'Visie van opvang naar wonen' wordt expliciet opgenomen op welke wijze de consultatie van de doelgroep (middels medezeggenschapsorganen of anderszins) vorm krijgt.

Aanbeveling 5: Houd rekening met de diversiteit van de doelgroep, vooral wat betreft hun problematiek en hun vermogen om op termijn zelfstandig te kunnen wonen.

Veel dak- en thuisloze jongeren hebben een lange geschiedenis en zijn 'zorgtraject-moe'. Het moeten voldoen aan allemaal "criteria" in een fase van je leven waarin je alle vertrouwen al verloren bent (in het systeem én mensen om je heen), helpt niet om te werken aan herstel. Sterker nog; veel jongeren haken af. In het verlengde van aanbeveling 1 (realiseer een kleinschalige crisisopvang) zullen we dan ook niet sec kijken naar de stenen, maar ook naar onorthodoxe begeleidingsmethodieken die duidelijk oog hebben voor deze knelpunten.

Aanbeveling 6: Versterk de preventieve aanpak van dak- en thuisloosheid, onder meer door deze uit te breiden naar andere kwetsbare groepen jongeren, zoals ex-gedetineerden.

Het versterken van de preventieve aanpak van dak- en thuisloosheid staat hoog op onze agenda. Aan de hand van een zelf uitgevoerde [preventiescan dakloosheid](#)¹ zien we dat we nog beperkt inzetten op:

- Transitieondersteuning;
- Het bieden van nazorg;
- Langdurige woonbegeleiding (indien nodig);
- Waakvlam-functie.

Ook zijn aanbieders bij uitstroom op basis van reguliere inschrijving soms handelingsverlegen bij twijfel of iemand 'het wel redt'. Goede ondersteuning op meerdere levensgebieden is in die fase echter in belangrijke mate van invloed op het risico van *terugkerende dakloosheid*.

Voor wat betreft de specifieke aandacht voor de categorie ex-gedetineerde jongeren; in de afgelopen jaren heeft Dordrecht ingezet op een overleg nazorg ex-gedetineerden en een Re-integratie Officier (afgekort RIO). En gaan we die capaciteit ook nog uitbreiden.

Aanbeveling 7: Zorg voor meer woon(zorg)vormen voor uitstroom van dak- en thuisloze jongeren.

Deze aanbeveling hangt nauw samen met aanbeveling 1. In de uitwerking van het vervolg op het uitvoeringsprogramma Visie van opvang naar wonen wordt ook gekeken naar de aanvulling van passende woon(zorg)producten in dit kader. We zorgen ervoor dat deze aanbeveling expliciet aandacht krijgt in de agenda Huisvesting Kwetsbare groepen (editie 2) en de verdere plannen op lokaal niveau en bij regiogemeenten.

Hoe verder na deze raadsinformatiebrief?

De verordening op de rekenkamercommissie schrijft voor dat het college jaarlijks, bij de Jaarstukken, aan de raad rapporteert over de stand van zaken van de uitvoering van de Raadsbesluiten die genomen zijn naar aanleiding van rekenkamercommissierapporten. Dit betekent dat wij bij het jaarverslag 2022 rapporteren op welke wijze, tot nu toe, uitvoering is gegeven aan dit plan van aanpak.

Daarnaast informeert het college de gemeenteraad (conform afspraak) ook in Q2 van 2023 over de voortgang van het uitvoeringsprogramma

Welke kosten zijn verbonden aan het proces?

Alle kosten die voortvloeien uit het uitvoeren van de acties in het kader van het Uitvoeringsprogramma Visie Van opvang naar wonen 2020-2025 worden gedekt door de regionale middelen Beschermd Wonen en Opvang of de incidentele financiële bijdrage vanuit het Rijk (reserve "Brede aanpak dak- en thuisloosheid" c.q. 'Blokhuismiddelen').

Wat zijn de belangrijkste gerelateerde besluiten?

- Toezegging 210323/T5: Raadsinformatiebrief Plan van Aanpak Leefbaarheid Kromhout en omgeving: 2x per jaar raadsinformatiebrief over voortgang visie opvang;
- Raadsvoorstel 2510744 - Vaststellen Visie opvang kwetsbare groepen;
- Raadsvoorstel 2628432 - Beschikbaar stellen van extra rijksmiddelen voor de Brede aanpak dak- en thuisloosheid voor uitvoering van de visie Van opvang naar wonen 2020-2025;
- Toezegging 210113/T7 – Evaluatie samenwerking en rolneming DGJ in de triage.

¹ voor onze gehele Centrumgemeenteregio